ԳԻՆ 1 ՖՐԱՆ. ԹԻՒ 2790

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

1331 ՐԷՄԻՒԼ ԱԽԸՐ 2 — 1913 ՄԱՐՏ 4 — 17 ՓԵՏՐՎԱՐ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ՍԻ ՏՆՕՐԷՆ
ԳՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՓՈՒԼԻՍ ՊԱՊԸՐ ՕԼԻ ՀԱՍՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՑ ՉԱՆ ՏԱՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومره ۵۴

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղշ.	45	25 Ղշ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Սակ սնգամի համար տողը 5 դրչ., մէկ աւելի դրուելիք ծանուցմանց համար
ՍՍԵՆՍԻՒՈՐ ԳՍԵՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Անգլիոյ Բարեկամութիւնը Թուրքիան Փրկած է

Բայց Գերմանիոյ Բարեկամութիւնը՝ ՈՉ

ԱՆԳԼԻԱՅՈՒՐՔ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷ ԶՐՈՅՑԸ.— ԱՆԳԼԻԱԿԵՐՄԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ.— ԱՆԳԼԻՈՅ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆԸ ՓՈԲՐԱԳՈՅՆ ՏԱՐՈՒՔՆ Է,— ԻՍՏՇԱՄԻ ՅՕԴՈՒՍԱՏԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Լ. Նատնէն «Ժէօն Թիւրքի» հաղորդուած լուր մը կասկածիլ կուտայ թէ օրուան Թուրք կառավարութիւնը անգլիական քաղաքականութեան յարելու միտում ցոյց տուած է։ Լուրը չահեկան է։

«Ժէօն Թիւրքի» կ'իմացնէն թէ դիւանագիտական վստահելի աղբիւրներու համաձայն Անգլիոյ և Թուրքիոյ միջև համաձայնութիւն մը կնքուելու վրայ է Քովէյթի չէզոքացման մասին։ Այս համաձայնութեան ուժով Անգլիա իսլամ տէրութեան մը պէս պիտի պաշտպանէ Թուրքիոյ օրինաւոր շահերը, առանց սակայն խզելու իր յարաբերութիւնները միւս տէրութեանց հետ արեւելեան խնդրին մէջ։ Ասոր փոխարէն Անգլիա կ'ուզէ ապահովել իր տնտեսական տիրապետութիւնը Պարսից ծոցին վրայ, ընդունելով Քովէյթի չէզոքացումը։ Անատոլուի երկաթուղիի գիծը պիտի հանի միայն Պասրա։

Այս է «Ժէօն Թիւրքի» ստացած տեղեկութիւնը, որը կ'ուզենք խորհրդածութեան նիւթ ընել։

Այս տեղեկատուութիւնը կուզայ մտածել տալու թէ Թուրք կառավարութիւնը կը ջանայ սիրաշահիլ Անգլիան, անոր տնտեսական շահերը ապահովելով Արեւելքի մէջ։

Այս շարժումը եթէ ճիշտ է, բարեդէպ է Թուրքիոյ համար։ Թուրքիոյ ԺԹ. դարու պատմութիւնը կարելի է կարդալ և տեսնել անոր մէջ երկու հոսանք. եղած է ժամանակ երբ անգլիական համակրութիւնը շահած է Թուրքիոյ քաղաքականութիւնը։ Եղած է նաեւ ժամանակ երբ Թուրքիոյ վարիչները յարած են Գերմանիոյ կամ Երբեկ Զինակցութեան քաղաքականութեան։

Մինչեւ 1878ի Պերլինի Վեհաժողովը, Գերմանիա մեծ դեր մը չէ կատարած Թուրքիոյ մէջ։ Բայց Պիսմարքի նախաձեռնութեամբ Պերլինի մէջ Թուրքիոյ պաշտպանութիւն գտնելով Ռուսիոյ դէմ, անկէց ասդին հետզհետէ սկսաւ աճիլ գերմանական ազդեցութիւնը Թուրքիոյ վրայ, և նոյն չափով նուազիլ՝ անգլիական ազդեցութիւնը։ Սուլթան Համիտի օրով մինչեւ ետքը հետզհետէ դերմանասէր քաղաքականութիւն։ Գերմանիա ձեռք բերաւ տնտեսական լայն առանձնաշնորհումներ, Հայտար Փաշա-Էնկիւրիւ—Պաղտատ գիծի մենաշնորհը, գաղթային բարգաւաճման իրաւունքներ եւն։։ Պատերազմական, ռազմական ամէն պէտքերը սկսաւ գոհացնել Գերմանիա։

Ընդհակառակը հետզհետէ նուազեցաւ անգլիական, ֆրանսական ազդեցութիւնը։ Բայց ինչ շահեցաւ Թուրքիա։

Անգլիա եղաւ ոչ-բարեկամ Թուրքիոյ, հակառակ որ Կիպրոսի դաշնադրութեան նման յանձնառութիւններ ունէր Թուրքիոյ հանդէպ։ Անգլիա անցաւ Երբեկ Համաձայնութեան մէջ, որ Օսմ. կայսրութեան նպաստաւոր տրամադրութիւններ չունի մինչեւ այսօր։ Անգլիոյ Էտուարտ թագաւորն էր որ տեսակցեցաւ Ռուսիոյ Զարին հետ և Թուրքիոյ հողային ամբողջութեան վարդապետութիւնը թաղեց։

1878էն ի վեր Թուրքիա շահեցաւ Գերմանիոյ և Երբեկ Զինակցութեան բարեկամութիւնը, սակայն սուղի նստեցաւ իրեն։ Աւստրիա ստացաւ գրաւումներ ըրաւ, Իտալիա Տրիպոլիսը կուլ տուաւ։ Գերմանիոյ բարեկամութիւնն էր որ պատճառ դարձաւ Անգլիոյ. անոր միջոցաւ ալ Երբեկ Համաձայնութեան թշնամութեանը։ Այդ բարեկամութեան և այդ թշնամութեան երեսէն է որ այսօր Թուրքիա վրայ կուգայ ոչ միայն Կրէտէն, կղզիները, Եւրոպական Թուրքիոյ ամբողջութիւնը, այլ և Թերեւս Մարմարան կամ Տարտանէլը նոյն իսկ։

Եթէ տակաւին չարունակեն այդ բարեկամութիւնն ու թշնամութիւնը, անպայման ուշ կամ կանուխ Թուրքիա վրայ պիտի սայ Արաբիան ալ, Սուրիան ալ, Հայաստանն ալ։ Այս այսպէս է. պարզ կերպով պէտք է խոստովանիլ։

Իսկ եթէ Անգլիա բարեկամ ըլլար Թուրքիոյ, ինչ պիտի ըլլար հետեւանքը։ Կամ ուրիշ բացատրութեամբ, Թուրքիա ինչ կրնայ շահիլ Անգլիոյ բարեկամութենէն ու նոյն իսկ... Գերմանիոյ թշնամութենէն։

Անտարակոյս շատ մեծ բան. Թուրքիոյ հողային ամբողջութեան պահպանումը։

Պարզ է որ Թուրքիոյ հողային ամբողջութիւնը—Ասիոյ մէջ—կրնայ վտանգուիլ միմիայն Ռուսիոյ կողմէն՝ Անգլիոյ հաւանութեամբ։ Բայց եթէ Անգլիա համաձայնէր Թուրքիոյ հետ, չպիտի հաւանէր Թուրքիոյ հողային ամբողջութեան դէմ ռուսական տեսակէտներուն, որովհետեւ Անգլիոյ շահն ալ կը պահանջէ որ Թուրքիա մնայ իր ասիական պետութիւն։

Երկու սուր կը ներկայանայ Թուրք պետութեան առջեւ, բայց մին երկայրի է, իսկ միւսը միասայրի։ Թուրքիոյ վարիչներուն կը մնայ ընտրութիւնը։ Պարզ է անշուշտ որ փոքրագոյն չարիքը ամէնէն նախընտրելին է։

Այս տեսակէտով խելացի քաղաքականութիւն մը պիտի ըլլար յարում մը անգլիական քաղաքականութեան քան գերմանականին։

Ճիշտ է որ Թուրքիա եթէ ուզէ կապուած մնալ Գերմանիոյ, մեծ բան մը չպիտի պահանջէ այս վերջինը. շատ շատ տնտեսական կարգ մը նոր առանձնաշնորհումներ պիտի ուզէ Փոքր Ասիոյ մէջ։ Բայց այդ աւ ռանձնաշնորհումներու ամէնէն փոքրն իսկ աւելի պիտի հեռացնէ Անգլիան ու Երբեկ Համաձայնութիւնը, որ պիտի դառնայ աւելի մեծ թշնամի մը, որ պիտի չուզէ նիւթապէս օգնել օսմ. կառավարութեան, որ ամէն անգամ պիտի գտնէ աւելիներ Թուրքիան քայքայելու և բաժնելու համար։

Անգլիական կամ Երբեկ Համաձայնութեան քաղաքականութեան յարելով, Թուրքիա շատ մեծ բան չպիտի կորսնցնէ, Անգլիա պիտի պահանջէ կամ կրնայ պահանջել՝

Ա) Տնտեսական տիրապետութիւն Պարսից ծոցին, Մարմիր ծովին եզերքները, Սուրիոյ և Միջագետքի մէջ։

Բ) Ապակեդրոնացման վրայ հիմնուած բարեկարգութիւն մը թուրք ասիական նահանգներուն մէջ։

Գ) Եղիպտոսի կղզման համար պաշտօնական ճանաչում Թուրքիոյ կողմէ։

Դ) Տնտեսական կամ պիւտճէի հսկողութիւն և եւրոպական ազկակցութիւն ներքին բարեկարգութեանց համար։

Այս և նման պահանջներ միայն կրնան ըլլալ Անգլիոյ բարեկամութիւնը ապահովելու պայմանները։

Այս բոլորը սակայն Թուրքիոյ համար փոքրագոյն չարիք կրնան ըլլալ, որոնց փոխարէն Թուրքիոյ ասիական հողային ամբողջութիւնը պիտի պահպանուի, Թուրքիան պիտի կրնայ տնտեսապէս բարգաւաճիլ. քաղաքակրթուիլ, ու թերեւս օր մը ալ կարենայ մտնել երբեկ Համաձայնութիւնը կազմող պետութիւններու շրջանակին մէջ՝ իբրեւ օժանդակ պետութիւն։

Թուրքիոյ շահը ուրեմն Անգլիոյ բարեկամութեան մէջ պէտք է փնտռել։ «Ժէօն Թիւրքի» տեղեկութիւնը, թէեւ քիչ մը կանխահաս կը թուի, բայց ոնպիսի լուր մըն է որ բաղձալի քաղաքական ժեստ մը կը մատնանշէ։ Այդ ժեստը եթէ ունենար օրուան կառավարութիւնը, ամէնէն խելացի քաղաքականութիւնը ընդդիմած պիտի ըլլար Թուրքիոյ ապագային համար։

«Թանին»էն ու «Մապահ»էն եւս «Իֆիտամ»ն ալ, ինչպէս կ'երեւի քիչ մը վարը, կ'ողբայ թէ մէկ կրէտէի համար Բուլգարիոյ մը կորսուեցաւ։ Նոյն ողբը կրնայ անուն կամ առարկայ փոխել օր մը։

«Իֆիտամ» աւելի լաւ կ'ընէր եթէ Ցունաստանի հետ ապագայ դաշնագրութիւն մը երազելու տեղ անգլիերէնէն համաձայնութեան մը օգուտները վեր առնէր, որովհետեւ Ցունաստան աւելի սիրաշահած է Հալկիրիոյ դաշնակիցը մնալ, քան Թուրքիոյ մօտենալ։ սրուն համար մեծ բան մը պիտի չշահէր։ Պալքանեան դաշնակցութիւնը Երբեկ Համաձայնութեան ազդեցութեան տակն է. պալկանցի ու հելլէնական հակամարտութիւնները կընան իրենց մէջ կարգադրուիլ։ Լաւ էր որ Թուրքիա ոչ թէ միայն Ցունաստանի, այլ Պուլկարիոյ և ամբողջ Պալքանեան Զինակցութեան հետ համաձայնութեան մը գար։

Կողմնակի բարեկամներ ճարելու տեղ պէտք է քաղաքական խմբակցութիւններէ ամէնէն օգտակարին հետ համաձայնութեան գալ։

սոր համար ալ անգլիաթուրք մերձեցում մը ամէնէն փնտռուած բանը պէտք է ըլլայ, նոյն իսկ եթէ զոհողութիւններ ընել հարկ ըլլայ։

ՄԵՍՐՈՊ

Պաշտօնական Անանկութիւնը

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ

Անցեալները ֆրանսերէն թերթերը հաղորդեցին լուր մը, որ թէեւ բնական անկարեւոր, այլ սակայն օգտակար խորհրդածութեանց նիւթ կը մատակարարէ։

Ֆրանսայ Ներքին Դիցազ Նախարարութեան Ղեկակցութեանց դիւանին համար 10 պաշտօնէի պէտք անսնուած ըլլալով նախարարութիւնը մրցում մը բացած էր և հրաւիրած թեկնածուները արձանագրելու. այդ, հակառակ ակնկալութեան հազիւ 30 հոգի ներկայացած են իր թեկնածու, այսինքն երեք անձ իւրաքանչիւր պաշտօնի համար։ Աւելի քիչ ասաղ ալ պատերազմ. նախարարութիւնը գաղթային ճիւղին մէջ 20 բաց պաշտօնի համար մրցում մը բացած էր, բայց մեծ եղած էր զարմանքը, երբ ասոնց 20 պաշտօնին համար՝ ներկայացած էին 17 թեկնածու միայն..., մինչդեռ առաջները մասնաբաժին ասիր 50-100 կ'ելլար ընդհանրապէս։

Այս երեւոյթին առջեւ մտածելու պէտք է ըլլալ թէ կ'ուզէիր— Հ.ուզիլ անուշ, որովհետեւ ասիկա ցոյց կուտայ թէ հիմա Ֆրանսացի երիտասարդութիւնը կը ձգտի դէպի աւելի ազատական ասպարէզներ, նախընտրելով գրասենեակի միօրինակ, անպատասխանատու գործէն՝ նախաձեռնութեան ոգին՝ որով կը պայքարի կեանքին մէջ՝ իրեն համար մը չունենալու համար։ Ասիկա կը ցուցնէ թէ ֆրանսայի մտաւորական երիտասարդութիւնը իրեն բեռել մը ունի, որուն կը ծռի, ինչ փոյթ թէ յանախ անհարիր դժուարութիւն կը բաղխի, թէ ան քաջալերեալ՝ ստանձնէ իր գործերուն յանձնուած պատասխանատուութիւնները, վերջապէս թէ ան ձեռներէց է, եռանդուն և կորովի...

Ֆրանսայի երիտասարդներուն գրասենեակի կեանքէն խորշելուն մէջ անշուշտ իրենց բաժինն ունին նաեւ մրցման քննութիւններու դժուարութիւնները, պաշտօնին քիչ հոգս բաղդ ըլլալը եւն. սակայն ամենամեծ մասամբ վերջինս պատճառներուն կը պարտինք այս արդիւնքը։

Դառնանք այժմ ալ Թուրքիոյ. հոս երեւոյթը բոլորովին հակառակն է. Թուրքերը քրիստոնեաները, որոնք ծանօթ պատճառներով մեծ չափով մասնակցութիւն չունին կառավարական կազմին մէջ, և դանք Թուրքերուն։ Մէջնակարգ և բարձր գրասենեակի պատկանող գրեթէ բոլոր ծնողներ իրենց զաւակները կը պարտադրեն ըլլալու «քաթիպ» կամ «էֆմուլ», զինուորական կամ հոգեւորական։ Պեռական «պիւրոքրատիան», «ֆոնքցիոնարիզմը» հոս իրենց բալձրագոյն կէտին հասած է։

Կը յիշեմ որ անցեալները Շէյխ-ուլ-իսլամութեան չեմ գիտեր ո՞ր դիւանին մէջ 250 ղրշ. ամսականով «միւմէյիզութեան երկու բաց պաշտօնի համար 300 թեկնածու ներկայացեր էին...։

Աւելի ինքնին ասքան պերճախօս է, որ անպէտ կը տեսնեմ մեկնաբանութիւններ։

Այս ուղիներէն և կարծանիչ երեւոյթին առաջը առնելու համար պէտք է երիտասարդները դպրոցական դրամագլուխներուն վրայ իսկ նախաձեռնութեան մղիչ օժանդակ, անձնական օրոշ և անկախ նկարագրով մը յղդեցիչ, ի մի բան զանոնք պատրաստել լինելու մէջէն «մարդ», և ոչ թէ «ան. որ. քէ-իրէն» կամ «մարդ-մեքենա»։

Ե. Ա. ՄԱՍԱՃԵԱՆ

Պատմական Գեղեցիկ Էջ մը

Բէյ-ի՞մի մը Վասիանը

Երբ 1774 Մայիս 10 կէս օրէ վերջ Վէրսայլի դղեակին մէջ եկան իմացնել Ֆրանսայի գահաժառանգին, որ քսան տարեկան էր, թէ իր մեծ հայրը, Լուի ԺԵ. ծաղկեալ բռնուած հոգեվարքի էր։

— Ա՜հ, Աստուած իմ, գոչեց դեռատի իշխանը՝ որ պիտի թագաւորէր Լուի ԺԶ. անունին տակ, ա՜հ, Աստուած իմ, ամենէն գժբախտ մարդն եմ...

Եւ ինքնիրեն խօսելով կարծես, ա՛ռաքեր աւելցուց.

— Կը տեսնեմ որ Աստուծոյ կամքը այս է. այսպէս անօրիներ է։ Ինծի կը մնայ միայն այսուհետեւ պաշտպանել կրօնը, որ մեծ պէտք ունի այս պաշտպանութեան, հիմնել հեռացնել մոլիները և խարեբաները, և գողերը, և սիրելի ժողովուրդները։

Մինեւնոյն ատեն հրամայեց պալատին գանձապահին Բարիզի ազգատներուն բաշխել երկու հարիւր հազար ֆրանք գումար մը։

— Եթէ տեսնէք որ, ըսաւ, պետականն պէտքերուն հանդէպ այս գումարը չառ է, այն ատեն իմ և կնոջս գանձարանի իշխանուհիին թոշակներէն վար դրէք։

Իշխանուհին Մարի Անթուանէթ, տասնեհինգ տարեկան դեռատի կին մը, որ կը դողար արդէն իսկ Թագուհի ըլլալուն վրայ, երեկոյ գանձարանէն նուազ սարսափահար չէր։ Երբ ծերունի թագաւորը հեգին աւանդեց, իր մեղքերը խոստովանելով խոր մխիթարութեան մը մէջ, որուն մեծութիւնը կ'աւելնար իր հիւանդութեան վարակումէն իր ծառաներուն դգացած վախով, պալատին պատուհանին առջեւ դրուած մամ մը Ֆրանսայի ժողովուրդին ծանոյց թէ վախուան ապրուան թագաւորութիւն մը առա կը վերջանար, նոր վհատութիւն տկար ուսերուն վրայ ձգելով ամենածանր պատասխանատուութիւններով բեռնաւորուած յոյսերդութեան մը ահաւոր ծանրութիւնը։ Իսկոյն պալատին նրբանցքներուն մէջ լսուեցաւ երկաթեայ մխոր մը, տխուր չնկոց մը, որոման թաւալումին նման։ Դրանկիներուն ամբոխն էր որ չասպ քայլերով, անթիւ բազմութեամբ, դիրք հրելով հրմշտիելով, ոտքերուն մատին վրայ կանգնած տեսնելու և մանաւանդ տեսնուելու համար, խմբովին կը լքին հանգուցեալ վհատութեան յարկարժանները, և մոլեգին թափով մը կը նետուին նոր թագաւորին առջեւ անոր գալուստը ողջունելու տարօրինակ և տխրագրգռիչ նախանձայուզութեամբ մը։

Այս ոտքափեղի տեսարանին առջեւ, Լուի ԺԶ. և Մարի Անթուանէթ, իրենց երիտասարդութեամբ և իրենց անփորձութեամբ խարխուլ գագաթի մը վրայ կղզեցած, իրենց ալդէն առաջուն դանդեղ փոթորիկին մէջ, անշուշտ նախազգացումը ունեցան սպառնալից որոտման մը և բոլոր անձնական ու դաժանօրէն եռաբեր քնչաքաղութիւններուն, զոր տարբեր կը պատկանէ նոր թագաւորի մը գալուստ. ժողովրդային և ազգային ամենէն ազնիւ յոյներուն հետ խառն։ Ցաւախառն ցնորամիտներ դժգոհ կը ձեւանան։ Զնչացուած փառաբերութիւն մը, ցաւած անապարձութիւն մը, անփոյթ առնուած տարկամութիւն մը ընդհուպ կը փոխուին ամենազգի քինախնդրութեան, ենդ հոգատարութեան, յամառ օրակալութեան։ Կարելի չէ ամենքը գոհացնել։ Շնորհապարտները անգամ յանախ ատելիս կը դառնան։ Եւ թերեւս առաջին ժամուն կեղծաւորներն են որ ամենէն կասկածի մեղադիրները կ'ելլան յեղափոխական յոխորտարանութիւններուն, այս վերջիններուն մահացու հակառակութեան դէմ։

Ցայսմիկ չէ թէ չարագոյժ ապագայի մը տեսիլ՝ այդ վայրկեանին իսկ ամենարդեսը նորընծայ թագաւորին և համրակ թագուհիին ամենազիտ միտքին։ Բայց երբ իմացան դէպի իրենց դիւրաթեկ և տարտափահար վհատութիւնը բարձրացող այն փոթորկէից մթերը, ծունկի եկան, ձեռքերին դէպի երկինք բարձրացուցին։

— Աստուած իմ գոչեցին այս երկուքդքը, առաջնորդէ մեզի, պաշտպանէ՛ մեզ... չառ պրպիկ կը թագաւորենք։

Կը պատասխի թէ դեռատի թագաւորը, տակնուվրայ եղած, մարեցաւ պահ մը։ Երբ սթափեցաւ, տաք տաք արցունքներ թափելով, փոքրիկ թագուհին իր թեւերուն մէջ՝ ասաւ, սեղմեց սրտին դէմ։

— Ինչ բան, կ'ըսէր գոչվանքով։ Ինչ բան։ Բայց պիտի օգնես ինծի որ կրնամ դայն։

Կը կրկնէր անդադար.

— Ինչ բան... Սա՛ ատրիքիս մէջ... Եւ բան մը չեն ասրվեցուցած ինծի։

Ամէն կողմ կը փնտռէր օգնական ձեռքեր, մխրճող նաւաբեկեալի մը պէս։ Իր հորաքոյրերուն կ'ըսէր.

— Իրարմէ պիտի չբաժնուինք, դուք իմ ամէն բանս եք։

Երբ երկրորդ օրը ձիերը կառքին կը լծէին Շուազի ասելու համար արքունիքը, Մարիա-Անթուանէթ սրտամրկիկ նամակ մը գրեց իր մօր՝ Աւստրիոյ կայսրուհի Մարիա Թէրէզայի։

«Մեկին ամենասիրելի մայրիկ, Աստուած պահպան ըլլայ մեզի։ Թագաւորը մեռաւ ցերեկին... Աստուած իմ, ինչ պիտի ըլլանք։ Գահաժառանգը և ես կը ստանանք այսքան պզտիկ թագաւորենալու վրայ։ Ո՜վ բարի մայրիկս, մի՛ խնայէք ձեր խորհուրդները ձեր եղբօրի զաւակներուն։»

Սակայն ժողովուրդը, զինարարին հրապարակին վրայ հաւաքուած, Վերսայի դղեակին վանդակներուն առջեւ, թափորին անցքին կը սպասէր պոռալով. «Կեցցէ՛ թագաւորը։»

Ժողովրդային ծափերը ժամանակ մը խրախուսերին այս վհատութեան բարեմիտ կամքը։ Նոր կառավարութեան առաջին գործերովը ծանուցուած զեղծումներու բարենորոգումը հաճելի եղաւ հանրային կարծիքին։ Դժբախտաբար այս զեղծումները կերպով մը «ինչքագործուած էին երկար ասվորութիւններով», և. «կը ծառայէին հզօր շահերու։։ Երբ զեղծումները գրեթէ պատկառելի երեւնալու աստիճան հինցած են, զանոնք բարեկարգելու ենթարկող անխնամը չատ յաւատալ կ'ենթադրուի տեսակ մը որդանութիւն գործելու կասկածին։ Հին Լէժիմը այսպէս, ինչպէս պիտի ըսեն աքսալաթիք վարդապետները, կը գտնուէր յսի չբոջանակի մը մէջ։ Չէր կրնար ապրիլը շարունակել անթիւ զեղծումներու շեղմամբ կենդանի։ Բայց այս զեղծումներուն ձեռք դպցնելով վհատական ու իր նախարարները կը զրկուէին իրենց իշխանութեան պահպանման անհրաժեշտ յանախորդներէն։ Թիւրկո և Մալեպաս, նախ, Նիքէր Սէն-Ժերմէն յետոյ, ուզելով «երիտասարդացնել ծերացած պետութիւն մը», պատճառուն օթաթուքաօյլն ապրանքներուն ազատագրումներուն։ Ակնկալեցաւ կայսր այն օրակալութիւններու, որոնք ստրուկ ասրի դանացան և թունաւորուեցան այս պետական մարդոց չուրջ, և որոնք առաջ բերին մեկուն ճամբուելը, միւսին ընդհանրութիւնը, ի վնաս թագաւորին ժողովրդականութեան, ինչպէս ուելորդ պաշտօններն ու թոշակները յեղափոխութեան մէջ նետուին քաղաքաթիւ մարդիկ, որոնք իրենց մասնաթ անիկներին դուրս ցցուած, գրեթէ վայրենի վիճակի մը վերադարձան։ Հեռուստաբար, բուն յեղափոխութեան պայթումին առաջ, տեղի ունեցաւ կեռ ճանկերու և երկայն ականներու յամառ պատամբութիւն մը, յուսանակելով այլ ևս թագաւորութեան մէջ գտնելի իւզոտ պատանիներուն իրենց բաժինը և կամ ու պարտատու նոր բէժիմի մը տակ փնտռելու հատնդով ընդհանցած պարէնը։ Այս ձեւ բոլոր մարդիկ չան ունէին որ ազգային դրամը չապրէի, նոր եկողներուն հաց ճարելու, անոնց պաշտօններ արուելու, և հին զեղծարարներու տեղ այսպէս նորեր անցան։ Հին բէժիմին օրէնքները իրենց չահերէն, իրենց պաշտօններէն սիրկեցուելով զացին ասաւարացուցին յեղափոխութեան կոչակները։ Պատերազմներու, պաշտօններու տարկերութիւնը, ատ՛ղ, նեղը մնացած լէժիմներուն գերագոյն նէրն է։ Ողբալի ճշմարտութիւն մըն է ասիկա, բայց Լուի ԺԶ.ի արքունիքը գտնուող քարեմիտ մարդիկը չէին գիտեր։ Ճիշդ այս անգիտութիւնն էր պատճառ որ ծերուկ Վոլթէրին ըսել կուտար. «Ահա բանականութեան և ազատութեան թագաւորութիւն մը... Ահա առաջին անգամ կը տեսնուի թագաւոր մը որ իր ժողովուրդին կոմը կը բռնէ։։ Եւ Օր. ար Լէբրենս կը դրէր. «Ժողովրդոյն և կեղծաւորներուն համար գէշ ժամանակ։» Դժբախտաբար հաստատուած գաղափը իրենց կարգին հանձնուած կ'ելլան և կեանքի գայթաղը կը մղեն գարշելի և ազդու միջոցներու օգնութեամբ։ Վերարկուի տակէն կը տարածեն զրպարտական և անուանարկիչ պարտուագրեր։

Էնթրիկներ կը լարեն, դաւեր կը նիւթեն, նախարարութիւններ կը տապալեն, մինչեւ այն օրը ուր բարեկամ զօրաւոր կ'ելլան, ընդհանուր ատ՝ և վատասաղջ կամքով, մինչեւ իսկ կառավարութիւնը տապալելու։ Այս պատճառաւ պատուական թիւակոյի անկումին կ'աչքատին դիրքերին վտանգուած առանձնաշնորհներ։ Ցեռաց միւնոյն պայմաններով և միւնոյն միջոցներով ոչնչացան Նէպէրի ֆնանսական։ Այս քաղաքական չղաղարդ մարդիկ, հարիւր տարի առաջուընէ, կը ոկսէին անարգ վարմանք մը, դժբաղդաբար իրագործուած ամէն բէժիմի յատուկ չղաղարտ և չարախօս անձերու կոչմէ, ուրիշ խոսքով՝ յանախ չանագործուած խորհրդարանական բէժիմի մէջ պատնամարներ, անդորներ և քաջը մնացածներ։ Այդ վարմանքը կը կայանայ անոր թեւ ուսումներով, հեգնարանութիւններով կամ վայրագ, անօգտակար զրպարտութիւններով և չարախօսութիւնով. հազուագիւտ մարմնով հեռաքին օգտուին նուիրուած մարդոց վայ կը։ Ինքիներէ և էնթրիկաներու մէջ թանաքներ խորշող անձինք անպատճառ կը տապալուին դանակոց չանամուներու և կինկնաբին չար լեզուներու կամ թունաւոր գրիչներ։

բու ժարին ոտակ, որ հանրային կարծիքը իրենց կողմը դարձնելու գերագոյն միջոցը կը դաւանին։

Թագաւորը որ քարեմիտ էր, չուներ բաւական կամքի ոյժ ինքզինքը ամփոփելու այս բոլոր ձեռնածութիւններուն մէջ. խաբուեցաւ, խաբեցին և իր երիտասարդ կինը, էնթրիկիաններու զոհ երթալով, սկսաւ մեծապէս օժտուդակել անկասին լուրջ նախարարներուն, որոնք թերեւս պիտի փրկէին Թագաւորութիւնը։ Այդ պատուական նախարարներուն ճամբուր, չնորհազու

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱԺՈՂՈՎԸ

Լոնտոն, 15 Մարտ.— Դեսպանները այսօր Արտաքին Դրծոց Նախարարութեան պատշաճառան մէջ նիստ գումարեցին։ Խորհրդաժողովականները դարձան մշմարի Դաշնակիցներու ասած պատասխանին շուրջ։ Դեսպանաժողովը որոշեց Դաշնակիցներուն շնորհակալութիւն յայտնել միջնորդութիւնը ընդունած ըլլալուն համար։ Այսու հանդերձ նպատակահարմար եղաւ որ Դաշնակիցներուն կը վերաբերի մշոյն միջնորդութիւնը ընդունիլ, իսկ այդ մասին պայմաններ դնել և որոշելը Դաշնակիցներուն չպատկանիր, այլ միջնորդող տէրութեանց։

Դեսպանները նաեւ փափաք յայտնած են որ Մեծ Տէրութիւնները հաստատեն Դաշնակիցներուն թէ իրենք գործին միջամտելու իրաւունք չունին։

Մեծ Տէրութիւնց Դաշնակիցներուն այս ասուած պատասխան մը ուղղելը անտարակոյս է այսօրուան Դեսպանաժողովը իրր արդիւնք այդ ասուեցաւ մրայ, տարապոյս չկայ որ Դեսպանաժողովը այսօր ամէն մասնակցութիւն կ'ունենայ ինքիրեն արագ լուծում մը տալ։ Դեսպանները մէջեւ անհամաձայնութիւն և մրցում գոյութիւն չունի, պիտի չըլլայ և կատարեալ համերաշխութիւն չի պրիւ անոց միջեւ։

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՃՇՆՈՒՄ ՊԻՏԻ ԻԱՆԵՑՆԵՆ ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Բարլէ, 15 Մարտ.— Հաւատալի աղբիւրներէ քաղուած տեղեկութեանց համաձայն, տէրութիւնները առաջիկայ թուականին ասելիք դաշնակիցներուն վրայ ազդեցութիւն պիտի բանեցնեն, որպէս զի ասելի հաշտարար ընթացք մը բռնեն։

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Պերլին, 15 Մարտ.— Դաշնակիցներուն պատասխանը Պերլինի մէջ յատուկ տարաւորութիւն առաջ բերաւ. այսու հանդերձ կը յուսացուի թէ դաշնակիցներուն վրայ ազդեցութիւն պիտի բանեցնեն, որպէս զի ասելի հաշտարար ընթացք մը բռնեն։

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒՍՏՐԻԱՅԻ ՄԷՋ

Պերլին 15 Մարտ.— Բոլոր թերթերը դաշնակիցները կը քննադատեն և կը յայտնեն թէ անոնց դրած պայմանները անընդունելի են։

Բոլոնիա 15 Մարտ.— «Բէօլիոլէ Զայթունկ» կիսապաշտօնական յայտարարութեան մը մէջ կը գրէ թէ Դաշնակիցներուն ուղղուութեանց ուսած պատասխանին մէջ դրած պայմանները իրրև իրենց վերջին խօսքը չընդունուիր։ Ցիշեալ թերթը նոյնպէս կը յայտնէ թէ Շքեղարան յանձնելու պահանջը Տէրութիւնը յայտարարութիւններուն կը հակասէ և կը կարծէ թէ եւմական խնդիրները հաղորդն և քաղաքական պահանջումներէն ասելի ջիր դիտաւորութիւններ պիտի յարուցանեն։

«ՆՈՒԷԷ ՖՐԱՅԷ ԲՐԻՍԷ»Ի ԿԱՐԾԻՔԸ

Վիէննա 15 Մարտ.— «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» յօդուած մը հրատարակելով դաշնակիցներուն պայմանները խիստ քննադատութեան կենթարկէ և կ'ըսէ էէ այժմ նրբայայի կը վերաբերի հաշտութիւնը անոնց ընդունիլ ասլը։

ՖՐԱՆՍ. ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Բարլէ, 1՝ Մարտ.— Դաշնակիցներուն պատասխանը չատ յուսի ապաստաւորութիւն մը առաջ բերաւ։ Թերթերու մեծամասնութիւնը ելնելով թէ դաշնակիցները միջնորդութեան առաջարկը պայմաններով ընդունելով միջնորդութիւնը ուզղակի մերժած կ'ըլլան։

* * *

Բարլէ, 15 Մարտ.— Պելկրատէն եկած հեռագիրը, որ կը զգաստէր թէ Դաշնակիցները աէրութեանց միջնորդութիւնը պիտի չընդունին, եթէ ոչ ձեւականորէն, գանէ էապէս ճիշտ էր, որովհետեւ միջնորդութեան կարգ մը պայմաններով ընդունուիլը ձեռնտաս չըլլանակերը կողմէ իրրեւ սերժողական պատասխան կ'ընդունուի։

* * *

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Լոնտոն 15 մարտ.— Դաշնակցութեան պայմանները ղայրոյթ առաջ կը բերեն և քարոզ քննադատութեան առարկայ կ'ելլան. կը կարծուի թէ Դեսպանաժողովը այս ասելն դու մը պիտի դնէ և այս Դաշնակցութեան ընդունիլ տալու պիտի աշխատի։

ՎԵՇՈՒԹ ՕԱՍՏՐԱՐԱՒԻԹԻՆՆԵՐԸ

Սոֆիա 15 մարտ.— Սոպ տարաւոր մէջ կէս Գ դարձեալ մը պատերազմով յայտարարուն է ըստ դաշնակցութեան ասելն։ Դաշնակցութեան կողմն վարուելու կողմերուն հաստատուած ԱԱՆ Թարգիլ պատասխանը։ Ցիշատակուց սրշարդելիքը պիտի կատարել Կայսէր Դաշնակցութեան Ղօնդրէ յանձնարարուն։ Դուլգարիոյ Ազգանպետը յանձնարարեցաւ հանդարտ ոչ սուրաց դարձանց։ Սանանան զարդարելիք մը Ռաստանէ և Սանանայ դարձանը դաղանանան թէ թուլիքը ապա տարաւոր պայմաններ պահանջելու համար։ Դաշնակիցները մինչեւ հիմա իրենց յանձնուութիւնները կատարած են և համարում գոյացուած է որ Պալքանեան դաշնակցութիւնը ապագային ալ պիտի յարատեւէ։»

ԷՐԿԷՐԻՒ ՄՕՏ ԿՈՒՒՆԵՐ

Բարիզ, 15 Մարտ.— Հավատի գործակալութիւնը Աթէնէ կը տեղեկանայ. «Զէքի, Ձավիտ, և Ռիզա փաշաներու հրամանատարութեան տակ գտնուող տասնորակոտ հազար հոգի Ավլոնիոյ և Էրկէրիի մէջեւ կ'ամրանան։ Պէքիր փաշա պատերազմը կը շարունակէ։ Կրուսի թէ յիշեալը Վիճանի և Տուրթինա գիւղերը այրած է։

ՇԵՌՈՏՐԱՑԻ ԱՒՍՏՐ. ՀԻՒԱՆՈՅՍԻՆ ԱՂՈՒԿԸ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

Վիէննա, 15 Մարտ.— Շքեղարան Աւստրիական հիւպատոսին աղջիկը, օր. Զամպուէք Քնդանօյի ուսմբէ մը վիրաւորուեցաւ։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Հռոմ, 15 Մարտ.— Ցունաստանի Պոլսոյ նախարդ դեսպան Մ. Կրէքարիս հոս հասաւ։ Մ. Կրէքարիս կղզիներու մասին մանաւոր պաշտօնով ղրկուած է հոս իր կառավարութեան կողմէ։ Կը կարծուի թէ Իտալիա կղզիներու խնդիրը Մեծ Տէրութեանց որոշման պիտի յանձնէ։

«ՀԱՄԻՏԻԼ»Ն

Միլան, 15 Մարտ.— «Բորիէրա Տէլլա Սէրա» գրէն կը տեղեկանայ թէ «Համիտիլ» վերջին ոգած է յարձակումներու և Սերպ զինուորներ փոխադրող շոգենաւ մը ընկղմած և հարիւր զինուոր սպաննած է։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԻՍԱ ԿԱՐԳԸ ՈՐՈՒՆՆ Է

Կարգը Եդուարդ էֆ. Շիրինեանինն է։ Կրնանք հաւատալ թէ թիւ 17 խաֆիէին հրատարակիչը բաւական զօրաւոր պիտի ըլլայ իր փաստերը և ցուցմունքները մէջտեղ դնելու և ամրապնդելու Ազգ. Վարչութիւնը, որ ասկէց առաջ անուղղակի կերպով այդպիսի խաֆիէի մը գոյութիւնը իր կողմէ ալ կասկածուած ցոյց տալէ վերջ յանկարծ բացարձակապէս կը հերքէ ատանկ բանի մը գոյութիւնը։

Այս խնդրոյն մէջ հերքելը սա կերպով միայն կրնար ըլլալ.— Ազգ. Վարչութիւնը կրնար հերքել յետ քննութեան թէ Պատրիարքարանի պաշտօնեաներէն ոչ մին կրնայ կասկածուիլ իրր հեղինակ այդպիսի չարագործութեան մը, բայց թէ ստուգուած է որ Պատրիարքարանի իրրև գաղտնիք համարուած թուղթեր կամ գրութիւններ շահագործուած են տարբեր կերպով, սակայն կարելի չէ եղած հասկնալ թէ խաղովակը ո՞վ եղած է։

Այս պարագային միայն Վարչութիւնը իրաւունք իր պատկառանքին մէջ մնացած կ'ըլլար։

Բայց հիմա պատկառանք չէ, ամենափոքր յարգանքի իսկ անարժան կը դառնայ Պատրիարքարանի այդ իշխանութիւնը, որ խաֆիէին առաջին խօսքը երեւան եկածի պէս այնպիսի յայտնութիւններ ըրաւ Ազգ. Ժողովին մէջ, որոնցմով կասկած չէր մնար թէ ինք ալ բան մը գիտէ այդ մասին։

Հիմա իր տուած հերքումը ա՛ինպէս է որ բնաւ այդ տեսակ բան մը պատահած չէ։ Ուրեմն կը հարցնենք Վարչութեան թէ իրա՞ւ Պատրիարքարանի վերջին թուղթերէն բան մը չահագործուած չէ, իրա՞ւ այդ թիւով խաֆիէի մը արձանագրութիւնը չկայ ո և է տեղ։

Բայց այս հարցումը աւելորդ է, և բոլոր պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ հարցապնդող, հրատարակող երեսփոխանին վրայ, որ է Եդուարդ էֆ. Շիրինեան։ Ծանենք Գատրգիւղի երեսփոխանը ի՞նչ ընթացք պիտի բռնէ, տեսնենք Ազգ. Վարչութիւնը իր հերքումէն վերջ բացատրութեան պիտի չհրաւիրէ՞ յիշեալ երեսփոխանը, որ բանը հատատէ։

Մենք մեր ներկայ աղդային գործիչներուն վրայ ա՛ինքան քիչ և ա՛ինքան դէշ գաղափարներ ունինք որ այժմէն կրնանք անպատիժ կերպով յայտարարել թէ, ինչպէս որ Ազգ. Վարչութիւնը սպունգը քամեց, աւրեց ամէն բան, հրատարակիչ երեսփոխանն ալ սա՛ կամ՞նա նկատումով կանգ պիտի առնէ կէս ճամբան, թերեւս շնորհակալ ըլլալով որ Ազգ. Վարչութիւնը գտաւ փրկութեան գոտի մը, իր թուլբերանութեան մինչև ծայրը երթալ չպարտաւորուելու համար, ինչ որ գուցէ անախորժ ալ է իրեն համար։

Պարտկելու քաղաքականութիւնը օրուան նորոյթն է Ազգ. Պատրիարքարանի և Ազգ. Ժողովի չրջանակներուն մէջ։ Եւ, ո՛վ զարմանք, երբ մինչև իսկ երկինք գետին իրար զարնող Պ. Շահրիկեան անգամ թաց սպունգը ճակտին բռնած ամէն բան մոռնալու, անցեալը մոռնալու մասին գողտրիկ, արտասուալից ճառեր կը խօսի, ա՛լ ո՞ւր կը մնայ Պ. Եդուարդ Շիրինեան, որ բաւական արի ըլլայ, առնարար կենալու և փրսխածը կրկին կուլ չտալու համար։

Այս տեսակ «չիրին» Պատրիարքով, այս տեսակ Վարչութեամբ սպասելիք որ գործերը առաջ երթան։ Երանի՜ Պատրիարքարանին և Ազգ. Ժողովին վրայ վստահութիւն ունեցողներուն։

Իզմիրի կուսակալին նախագահութեան տակ և ի ներկայութեան հոգեւոր պետերու «Մէճլիսը Իսարէ»ի հայ անդամի ընտրութեան ձեռնարկուելով, Թեկնածու ներկայացուցան Մրտաք Մօրուքեան, Մեսրոպ Սիմէոնեան և Միրզա Ազնաւորեան էֆէնտիները։ Այն եռանուն ցանկին առաջադրեալ քուէ տացողներու թիւերու։ Ինչպէս յայտնի է, «Մէճլիսը Իսարէ»ի մէջ յոյները մեծաւոր անդամ ունին, իսկ հայերը և հրեաները երկու տարին անդամ մը չրջանաւ կ'ըլլան, այսինքն երկու տարի հայ մը և երկու տարի հրեայ մը կ'ընտրուի։ Այժմ հրեից չրջանը աւարտած ըլլալով, ձեռնարկուած է հայոց ընտրութեան որ երկու տարի պիտի պաշտօնավարէ։ Առաջնորդ Ս. Հայրը և հրեից Խախամպաշը թեւ քանիցս գրաւոր և բերանացի դիմումներ ըրած էին որ հայերը և հրեաներն ալ թրքաց և յունաց պէս մեծաւոր անդամ ունենան, բայց կարելի չէր եղած ընկալել սովորութիւնը փոխել տալ («Դիշիք»)։

ՅԱՒՈՎ կը տեղեկանանք թէ Դոնքայի Առաջնորդ Տ. Թաթաուլ Ծ. Վրդ. Դալեան, որ Իզմիրի Ազգ. հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուի Հայ և օտար բժիշկներու կողմէ, ապաքին ա՛ և է բարւոքում կրած չէ։ Բժիշկները չեն կրցած անոր հիւանդութիւնը որոշել։ Դուրեան բնտանիքին անդամներէն մէկը երկի Իզմիր ուղեւորեցաւ, Տ. Թաթաուլ Ծ. Վրդ.ը Պոլիս փոխադրելու և այս տեղ աւելի ճարտար բժիշկներու միջոցաւ դարմանելու համար։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ Լոռանէն մէջ այս գիշեր, ժամը 8ին (Լ. Ե.) տեղի կ'ունենայ Պ. Դէորգ Մեսրոպի Բ. Դասախօսութիւնը, որուն նիւթն է «Համ ժողովուրդի քաղաքակրթութեան գլխաւոր շրջանները»։

Մուտքը ազատ է։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ վերջ երիտասարդ մը կը փափաքի պաշտօն ստանձնել վանականաց մը կամ դպրանոցի մը մէջ։ Դիրքի հայերէն, փրանսերէն և Ֆուրքերէն։ Պատասխանաւորութիւն։ Դիմել Խմբագրութեան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈԼԻՍԷՆ ԷՏԻՐՆԷԻ ՊԱՆՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒՆ ԹՈՇԱԿ ԿԸ ՎՃԱՐՈՒԻ

«Նոյէ Ֆրայէ Փրէսէ» կը տեղեկանայ թէ Լիմիրէի նուսակալ Հալիլ պէյի կատարած դիմումին վրայ ելմական նախարարութիւնը Օսմ. Պանքի Լիմիրէի մասնաճիւղին հեռագրով հրահանգ ուղարկած է որ պաշարուած քաղաքին պաշտօնեաներուն համար հարկ եղած 10,000 ոսկին վճարուի տեղւոյն կառավարութեան։ Այս կերպով Լիմիրէի քաղաքային պաշտօնեաները երկրորդ թոշակ մը եւս ստացած կ'ըլլան. իսկ զինուորական և ռազմական պաշտօնեաները մինչև հիմա կանոնաւորապէս կ'ստանան իրենց թոշակները։

ՊՈԼԻՍԷՆ ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐԸ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒԱԾ

Առողջապահական բարձրագոյն խորհուրդին որոշմամբ մարտ 3 թուականէն սկսեալ Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին առողջապահական բժիշկ դանուած տարիին օսմ. նաւահանգիստին մէջ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԵՒ ԻՐ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆԸ

Ելմական նախարարը երէկ առաւ ելմական նախարարութեան պաշտօնատունը երթալով իր մօտ կանչեց խորհրդական Միհրան և հաշուակալութեան անօրէն Պերպերեան էֆէնտիները և անոնց հետ խորհրդակցեցաւ ելմական կարգ մը խնդիրներու շուրջ։

ՕՍՄ. ԲՐԱՒԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ՊԻՏԻ ԲԱՑՈՒՒՇ ՄՕՏ ՕՐԻՆ

Իրաւաբանական վարժարանի երկու դասարաններ ելմական նախարարութեան, իսկ միւս երկուքը Օսմ. Համալսարանի բանախօսութեանց սրահին մէջ փոխադրուելով մօտ օրին դասերը պիտի սկսին։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Երէկի նախարարաց խորհուրդը զբաղելով հաշուութեան նոր բանակցութեանց խնդրոյն վրայ, քննեց խնդրոյն անտեսական և քաղաքական մասերը։ Այս տարիս ժողովին հրաւիրուելու նաեւ արտաքին գործերու նախարարութեան իրաւունքը խորհրդական Բէյիս պէյ և խնդրոյն միջազգային օրինաց վերաբերող կէտերու մասին բացատրութիւններ տուաւ։

Երէկ կէսօրէն վերջ նախարարաց խորհուրդը նիստ գումարելով զբաղեցաւ պատերազմի վայրերէն և Օսմ. դեսպաններէն եկած հեռագիրներով, ինչպէս նաեւ խորհրդակցեցաւ պատերազմին ներկայ կացութեան դաշնակիցներուն Տէրութեանց ուղղած պատասխանին վերաբերող խնդիրներու շուրջ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԶՐԱՀԱՒՈՐ ՄԸ ԱԾՈՒԽ Կ'ՈՒՏԱՑ «ՀԱՄԻՏԻԼ»Ի

Աթէնք, 15 Մարտ.— «Երիքամի» շոգենաւին մարդոց յայտնածին համաձայն, իտալական զրահաւոր մը Պէյրութի ասկի «Համիտիլ» յանձնաւին 650 թնոս ուժգնութեամբ ուսաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵԱՆԵԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Պատերազմական նախարարութենէն հեռաւորը որ հաղորդուի պաշտօնապէս. Լոնտոնէն եկած հեռագիրները կը յայտնեն թէ Եանեայի պաշտպանները իրենց զինուորական արժանապատուութիւնը բոլորովին փրկած և հետեւաբար իրենց զինուորական պարտականութիւնները ամբողջովին կատարած են, իրենց անձնատուութիւնն ալ զինուորական արժանապատուութիւնը խանգարելու ոչ է ցաւալի հանգամանք չկրելով ասոր հակառակ բնոյթ ունեցող բոլոր հրատարակութիւնները և զրոյցները բացարձակապէս անհիմն են։

ՌՈՒՍԵԹՈՒՐՔ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Երէկ ռուսերէնով սահմանագլխի յանձնաժողովը նիստ գումարեց և զբաղեցաւ ռուսերէնով սահմանագլխին ինչ ինչ կէտերու ճշգումով։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Բժշկական վարժարանի դասերը երկու օրէ ի վեր սկսած են։ Առայժմ ներկայ գտնուող ուսուցիչներով դասերը մինչեւ յունիսի վերջը շարունակելու որոշում տրուած է։

ՊԻԼԱՐՏՈՅԻ ԽԱՂԻՆ ԱՐԳԵԼԻՔԸ ՎԵՐՑՈՒԵՑԱՒ

Կառավարութիւնը թոյլատրեց Պոլսոյ մէջ պիլարտօ խաղացուելուն։

ՔՈԼԵՐԱ

Շաբաթ օր կէսօրուան ժամը 12էն մինչեւ երէկ կէսօր Պոլսոյ մէջ քոլերայի ոչ դէպք չէ պատահած

Նախապէս վարակուած երեք հոգիներէն երկուքը երէկ առաւ մեռան։

ՀՐԱՑԱՆԱԶԳՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻ

Այսօրուընէ սկսեալ յայտարարաբար զինուորական վարժարանի աշակերտներուն կողմէ Թեսալիա Հայէի կողմը հրացանազգութեան փորձ պիտի կատարուի։

ԴԱՐՁԵԱԼ ՕԴԱՆԱՒ ԷՐՋՐՈՒՄԻ ԿՈՂՄԸ

Մէրկ իրիկուան «Ակշամտար» կ'իմանայ թէ անցեալ հինգշաբթի օրուան երեկոյեմի Հասան Պալէի գաւառակին վրայ օդանաւ մը տեսնուած և կէս ժամ վերջ անհետացած է։ Կը կարծուի թէ յիշեալ օդանաւը ուսուսահմանէն անցած է։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պալքանեան պատերազմէն հետ կրկին հաշտութեան բանակցութիւնն կարենալ սկսելու համար Բ. Դրան մինչև երէկ ոչ է պատասխան ծանուցում չէր եղած։ Միայն թէ քաղաքական չրջանակներու մէջ այն հաստատը կայ թէ Դեսպանաժողովը իր այսօրուան նիստին մէջ այս մասին վճռական որոշում մը պիտի առ և այդ որոշումը իսկոյն պիտի ծանուցուի Օսմ. Դարպէտին։

300,000 ՈՍԿԻԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Հանրային պարտուց վարչութենէն 300,000 ոսկիի նոր կանխավճար մը տարբերեցաւ, որու փոխարէնը ցոյց տրուած է աշարի աւելորդ հասոյթները։

ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ ԵՒ «ՖՐԷՍԻՆԷ»Ի ԽՆԴԻՐԸ

Վարչապետ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա երէկ Ֆրանսական դեսպանատուն երթալով Մ. Պոնբաի պաշտօնապէս հաղորդեց թէ Զանգ Գալէի առաջ գրաւուած «Ֆրէսինէ»ն չգնաւը ազատ արձակուած է։

ՎՏԱՐՈՒԱԾ ԱԼՊԱՆԱՑԻՆԵՐ

Կը տեղեկանանք թէ Զէքի պէյի Ալպանացի փաստաբան Նէնեմի պէյ երկրագործական նախարարութեան փաստաբան Սապրի պէյ և ուրիշ ալպանացիներ պատկանող իշխանութեան կողմէ հրաման ստացած են մէկ շաբաթէն մեկնիլ Պոլսէն։

ԼՈՒԹՖԻ ՊԷՑ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Լսուած ըլլալով որ Սապահէտտին իշխանի փախստական քարտուղար Լութֆի պէյ, որ Դաղանի Դաւադրական ընկերութեան մը իրրեւ գլխաւոր անդամ ամբաստանուած էր, աւտրիական դեսպանատան Գ. Թարգմանին քնակարանը իր գտնուելի, իսկոյն մէջտեղեր ձեռք առնուած և իր ընկերներէն Ֆէթհի պէյի ալպանացիներ պատկանելի եղած է զինքը ձերբակալել։

ՄԵՐՊ ՆՈՐ ՕԳՆԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐ ՇՔՈՏՐԱ ԶՐԿՈՒԱԾ

Կը հաւաստուի թէ Սերպիոյ և Գրաստադի մէջ գտնուած նոր համաձայնութեան մը հետեւանքով 20 կառավարութիւն զինուոր Սելանիկ զրկուած են Շքեղարան շուրջը տեղի ունեցած գործողութեանց օժանդակելու համար։

ԹՆԴԱՆՈՑԻ ՁԱՅՆԵՐ

Զաթալճայի ազ թեւին կողմէն երէկ թնդանօթի ձայներ լսուած են։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բուլգարիի պաշտօնականներուն թշնամիները երկիւղնէ սկսաւ վտարուիլ։

* Քէլէճի Զաֆէ Իզզէթ փաշա երէկ Պատերազմական Նախարարութեան պաշտօնատունը երթալով Վարչապետին հետ տեսակցեցաւ։

* Պատերազմական տանքեր երէկ զրաղեցան կառավարութեան դէմ դաւադրութեան գործով ձերբակալուածներուն հարցաքննութիւնովը։

* Պետական խորհրդոյ նախագահը երէկ ալ կը բացակայեր Նախարարաց խորհրդոյ նիստէն։

* Գերման Դեսպան Պարոն Վանկենհայմ երէկ Վարչապետին այցելեց։

ԹԷՐԶԵՆԻՆ ԵՒՍ ՀԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ կաթոլիկներու Մոկոպարդ էր. Թերզենի կողմէ արուած հրամանի մը վրայ, բոլոր հայ կաթոլիկ կղերը երեկ Մոկոպարդը ասնել փորձեց։ Սակայն ժողովուրդը դիմադրեցաւ և եկեղեցիներու մէջ անձամբ գէնքեր պատանցան արուն հետեւանքով ոստիկանական միջամտութիւններ ալ տեղի ունեցան։ Հայ եաթոլիկ աթոռանիստ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ Թերզեան ինք իսկ ուզեց Մոկոպարդի առիթ պատարագ ըլլալ։ Ժողովուրդին մեծ մասը բոլորի ձայն բարձրացուց։ Թերզենի կողմէ մի քանի վարձկաններ բարոյապէս ժողովրդին ձայնը խեղդելու համար բերուած ըլլալով դիմեցին որու հետեւանքով կռիւ մը ծագաւ։ Նեղրական այդ վայրին մէջ եաթոլիկ մը այնքան սոսկացաւ որ սիրտ ուներ ոչան բարձրանալ և ժողովուրդ ան ու սարսափի մասնաւորեցաւ։ Այս կռիւներու միջոցին քանի մը անձեր թեթեւ կերպով վիրաւորուեցան։ Ոստիկանութիւնը իրրեւ այս դէպքին հեղինակները 18 անձեր ձերբակալած է։

ՊԻԹԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 16 Մարտ.— Դեսպանաժողովը Պալքանեան դաշնակիցներուն տուած պատասխանը նկատի առնելէ և անոնց առաջարկները քննելէ վերջ յետաձգուեցաւ յառաջիկայ չորեքշաբթի օրուան։

Լոնտոն, 16 Մարտ.— Կը հաւատուի թէ Դեսպանաժողովը հայտնութեան խարիսխներ պ՝ որոնցմէ Մեծ Տէրութեանց տեսակէտերուն համաձայն։

Այդ պայմանները աւելի նպաստաւոր են Թուրքիոյ քան Դաշնակիցներուն բաշնաձեւած պայմանները։

Տէրութիւնները իրենց կը վերապահեն Ալպանիոյ և Կղզիներու խնդիրներուն կայ գաղութիւնը։

Միւս կողմէ կը յուսացուի թէ Տէրութիւնները մինչեւ յառաջիկայ չորեքշաբթի, Դեսպանաժողովի գումարման օրը, պիտի կրնան Լոնտոնի մէջ Պալքանեան Տէրութեանց մօտ իրենց կատարած դիմումին արդիւնքը հաղորդել, դաշնակիցներուն հաւանութիւնը ստանալու համար իրենց տեսակէտին սասին։

Աթէնք, 16 Մարտ.— Սամոս կղզին երէկ գրաւուեցաւ Հելլէն զինուորներուն կողմէ, ժողովուրդին անենկարգութեան մէջ։

Եւ խօսքը ուղղելով է. Շիքոյի որ միւս կը սպասէր իր պատասխանի դիրքին մէջ յամառած.

— Պապի՛կ, կ'ըսես թէ ժիրոլատն ասեւանգեւա՞ծ է։

— Այո՛, Տէր իմ։

— Ե՞բր։

— Դրեթէ երկու ժամ առաջ։

— Ո՞ւր։

— Ամարաղանցի ծովերքէն անդին։

— Դուն ի՞նչպէս դիտես անիկա։

— Աչքովս տեսայ, դարմանալի բան։

— Տեսածդ պատմէ՛։

— Ահա այր իմ. պարիզէն դուրս ուշ մնացած էի, և երբ փութալի հասնելու համար դուռները չդրուած, երբ տեսայ իմ առջեւս բաւական մօտ շուք մը, որ ան ալ կ'ուսումնասիրէր դէպ ի քաղաք. ժիրոլատն էր։

— Վատա՞ն եռ։

Էլ Շիքոյ ժնիտ մը ունեցաւ, ես կ'ուզեմ չեմ...

— Տարօրինակ բան, ըսաւ, և երբ նայինի չմնաց, ծիրալայէն դառ ամ կրնար էլ Թուրքան իրեն օգնութեան կանչել։ Ահա...

— Ինծի կանչեց։

— Եւ երբ մարդիկը անոր վրայ յարձակեցան, պատաց։ «Մէդա՞ռ, Սէդա՞ռ, օգնութի՛ւն», յետոյ մարդիկը ծանկեց մը նետերին դլխուն վրայ և ասին ասին։

— Որո՞նք էին այդ մարդիկը։ Գիտե՞ս պապիկ։

Էլ Շիքոյ դարձեալ ինկաց և այն լակենականուն թեամբ որ կ'հասուեցէր յուսահատ ծիրանարը.

— Տօն Սանթուրիոն, ըսաւ։

— Սանթուրիո՞ն, բարգանչեց Տօն Սէզար, զարհուրելի ոիկան ձեռքէս պիտի մնանի։

— Ո՞վ է այդ Սանթուրիոն, հարցուց Բարթէլան որ վայրկեան մը իսկ աչքէն չէր կորսնցներ պզտիկ մարդը, որ ոսկեայ թոլորովին անառարեր կը թուէր։

— Այն պոլտաեկանը, զոր անցած օր դուրս նետեցինք ըսաւ Սէրվանթէս։

— Անպիտանը ուրեմն խենթեցած է։

— Ցաւանի է թէ որուն հաշուոյն կը գործէ ոիկան, մրմռաց Սէրվանթէս։

— Որո՞ւն։

— Տօն Ալմարանի, որ Պապա Ռոյեա կը կոչուի։

— Պապա Ռոյեա՞... այն հսկան, որ թագաւորին քովէն քանաւ չդաստուիր։

— Այսինքն...

— Դուք կը ճանչնաք զինքը, ասպետ։

— Գիլ մը, ըսաւ Բարթէլան, թեթեւ ժպիտով մը։

Եւ ինքնիրեն. ադրեղը ասնի դիա, եթէ ասոր ասկը իսթինոզա չկայ... վերջապէս ես հոս եմ, պիտի հսկեմ այս պզտիկ իշխանին վրայ՝ որուն համար կանչութիւն կ'զգամ։

Այս մեկուսի խօսքերուն միջոցին, Տօն Սէզար կը չարունակէր պզտիկ մարդուն հարցաքննութիւնը։

— Իսկ դո՛ւն, Շիքո՛, ինչ բրիր երբ ասաւ որ այդ մարդիկ ժիրոլատն կ'ասեւանգէին։

— Անոնց հասնէն զարգ... հասուէն... ջնջէցի որ Թուռէան ամենուն տիրուի է։

— Եւ գիտե՞ս ո՛ւր տարին։

Եթէ չգիտնայի հոս չէի գար, ըսաւ էլ Շիքոյ ուսերը վեր ասնելով։

— Կեցցե՞ս, Շիքո՛... հոն տար զիս։

Եւ առանց այլեւս ոպասելու, Տօն Սէզար ուղղուեցաւ դէպի դուռը։

ԽՕՍ.—Մեր աղքատ չատ ձկան իւղ կը գործածուի ամբիշին և ակարակամ աբզայոց համար։

Որովհետև ան իր մէջ կը պարունակէ կաղուրիչ Խօտ գործածուած վիճակի էլ, բայց ամէն ձկան իւղ հաւասար ոյժ չի կրնար ունենալ. անոր ամէնէն լաւագոյնը և թարմը պէտք է փնտռել Հայկ Ալլահվերդիի դեղարանը, Պահէ Գաբրաեէնի Բօսթանճի ճառտէին։

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԳՕԼԷՄԻԵԱՆԻՆ

Բերա, մեծ փողոց Ալա Ճամիի դիմացի կարգը, թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութենէս լիապէս համոզուած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ այն պարագային երբ ուղղամտութիւն, ճշտապահութիւն և աշխարհի հակոզութիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ, փաստացնելու համար հիւանդին ապաքինումը։

Կը մաղթեմ որ երբեք չհիւանդանամ, բայց եթէ երբեք պէտք ունենամ ո և է գեղագրի մը պատրաստութեան, հաճեցէք դիմել մեր նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք արուեստին ամենանուրբ պահանջքներու համաձայն գեղերու խրճամիտ պատրաստութիւն դեղերու ամենէն ժամանակ։

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել գեղարանս։

Մեր գաւառացի հայ ազգակիցներուն գործածումի համար մասնագէտ առաջնակարգ բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբ դիմեն մեր դեղարանը։

Բիչ առենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան մօտ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, սկսած եմ «ներսպական» կեղրոններէ ուղղակի բերել ալ դեղերու մեծերը։

Զուլիպերիական պատուասար ժամանում շաբաթը 2 անգամ.

Ցրամադրելի վկայական հիւանդապահուհիներ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՕՆԵԱԼ

ՎԵՀ. ՋԱՐԻՆ 1881 Մ/Տ 20Ի ՈՒՔԱԶՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԲԵԴԵՐՍԿՈՒՐԿ, ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՕՐՄՔԱՅԱ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՀ ամբողջովին վճարուած	ֆր. 13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	» 231,840,000
Ցարսոր ապահովագրեալներուն ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ և ՎՆԱՍՈՒՑ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	» 774,840,000
1911 թն Գանձուած ԱՊԱՀՈՎԱՎԱՐԻՆ և ՏՈԿՈՍ	» 124,086,000

«ՌՕՍԻԱ» Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով կ'ստանձնէ

ՀՐԻՇԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ

ԿԵԱՆՔԻ ապահովագրութիւններ զանազան կարգէ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ՝ իրպէս նաև՝

Շոգենաւով և երկաթուղով ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ և՝

ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ ԿՈՅՐՈՒԹԵԼՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ

Մանրամասնութեանց և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան

ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէն վրայ՝ Զէյնիլ Բէյթիմ խան,

կամ ՍՏԱՄՊՈԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Ալբէր էֆ. Ճառտէին,

Տիւրիզ զատէ խան, թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՖՆԻՋ ՍՏԱՄՊՈԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ

Ց. Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ Դ. ԱՐԱՏԵԱՆ Ա. ՀԻՒՐՄԻԼ

ԿԷՏԻՊ ՓԱՇԱ, ՓԱԼԻ ՓԱՇԱ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

այս դեղարանը որ հաստատութեան վստահութիւնը արծանացաւ, մասնաւորապէս դեղերու ճիշտ թարմութեան դեղագիրներու ճշդիւր պատրաստութեան համար, այս տնտամ իր յանձնարարութիւնը դու ձգելու. նպատակով բերուած է "Եկէլը մարգարտի ՄԻՋԱՅԱՊԱՆ ամենազգեցիկ փոշին, որ մէկ անգամէն խոցաւ քնացնելի ցէրնէ ժամերու։

ՀՐ ՌԻՆ ՆԳՍ ՄԸ ՓՈՐՁել — ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐՈՒԱՏՋԵԼԻ ԵՆ

ՄԵՆՔ.— Այս դեղարանը կը յանձնան փոքր ու կարող բժիշկներ և կը դարմանուին հիւանդներ մասնաւոր սենեակի մէջ։ Հինգշաբթի էն օրէ վերջ և երեքշաբթի էն օրէ առաջ Հրի պարտնում։

Դեղարանիս բոլոր դեղերը դուռ անդիական և կազդուրական են, պատրաստուած՝ դեղագրական արհեստին վերջին մեթոտներու համաձայն։

Դեղարան ունի նոր մեքենայ մը գունաւորներու, օրը քրտներու, սակաւչի գունդերու և գրգիռներու, քանի քանի հիւրերու։ Հայ նաև պարտնիոնը, որ միայն դեղ է գլխու թեթեւը անհետացնելու և մարդը ուժեղներու, դին 5 ֆրանկ։

Գիներորդ տարի

ԱԶԳ

ՑՕԴԱՑԱՒԵՐԸ ՌՈՒՄԱԴԷԶՄԻՆՈՎ

ԳՐԷՑ Է ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Քաղաքական Բժշկական և

Ընդհանուր Առաջնորդ.

Նոսկան Փոստագիշերանոց

Ամէն մը երեւոյթ բժիշկներէ գործածութիւնը յանձնարարուած և ազատութիւնը ընչական գիշերանոց մը անուրեալ «Բիւմաթիզմ»ներ գրանի գործածելով ընդհանուր լաստարները (հին և երկարատեւ, սուր, լոգաւոր, ոչ, ոչ և գաւառարանական) ցաւերը յանգամբնամբ կը դարմանէ։

Յարմարներով այս հիւանդութիւններէն ազատագործները «Բիւմաթիզմ»ներ մէկ շրջին գործածութեամբ կը անդամ անոր գերազանց ազդեցութիւնը ապրի տեսնեն։

ՇՆՈՂ 7 ԴՐԱՀԵԿԱՆ է

Ընդհանուր՝ գեղագործ Ռակոբ Ս. Ուրլանեան Գաֆրա Զայոց կեդրոնատեղին է Գալլիպոլեան գեղագիտաբանոցը։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնները 2 գրուշ փոստի ծախքով միայն կ'ընդունուին։

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՅՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆԷԷՆ ՄՈՐՁԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գեղական և Ազգ. հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ներմիզութիւնը, երիկամունքի (պէսպրէք), միզամիզաշաւի շրջանքի բորբոքումներ, զէշ դարմանուած յաճախ եկած ամորձիքներու ուռեցքներ, անկարգութիւն, ամրութիւն, բրօնքիթի վերաբերեալ բորբոքումներու համար Վիճակի նպաստաւոր գործելով մասնաւ, արգանդի և ձուարանների ախտութիւններ։

Գաղիականաբար համար սովորական դարմանումներու հետ Էլաիի Սալվարանի երակային ներարկումները մասնաւոր խնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վասէմանէն, իր դարմանումին տակ գտնուած ցիւմնդներուն Թարախ, մէղի, խուլի մանրէաբանական քննութիւններ առանց վճարումի։ Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Եէնի Բօսթանճի ճառտէի թիւ 4, Հայկ Ալլահվերդի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕԵՐ ԶՐԻ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՅՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆԱՑ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇՆ

ՏՕՔԹԵՕՐ ԳԱՒՈՒԼՕ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆ

Գիրական վերջին նորութեանց համաձայն ցաւ պատճառելու կը դարմանէ ներմիզութիւնը, ֆրանկաքաղ երաստիրձութիւնը, ասնական անկարգութիւնը և դժուարամիզութիւնը։

Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Պահէ գաբրէ, Նեքէրէի Համի Պէքիրի անկիւնը, Մէրհամէթեան դեղարանը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ԶՐԻ 30—25

ՕԹԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ

ՊԻԼԷԷԹԻ

Պիլէթիի էն կեդրոն և օդաւոր դիրքի մը վրայ հաստատուած վերջիւնալ ոճով, զոր իր բոլոր կազմութիւնով իսկապէս պանդուխտներու հանգրաստութիւնը կ'ապահովէ. կը յանձնարարի բոլոր ճամբորդներու անպայման հոն այցելել միայն, ուր պիտի գտնէ նաև պոլսականէն գերազանց գերազանց հիանալի լարան, ամէն լեզուէ թերթերու ճոխ մատեանով մը։ Մաքուր մահճակալ և անգուսական խնամքդիներէն զգ։

ՈՒՇԱԿՆԵՐ ՀԻՒ ԷԷՐԷՐԻ ՇՇՆԳԼԱՆ ԿՐ/ ՕԵՄԷՆԷ

ԳՂԻՒԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ԵՒ ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՈՔԹ. Ա. ԷՍՄԱՆՈՒԷԼԻՏԻՍ

Նոր դրութեամբ և կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, գաղդիական ախտը, անկարգութիւնը և արգանդի հիւանդութիւնները։ Ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն կը գտնուի Պապը Ալի ճառտէի, Մէհերէթ օթելի դէմը, Քամէր լուսանկարչատան Բ. յարկի իր գրասենեակին մէջ, ուր կ'ընդունի հիւանդները։ Կիներու համար յատուկ տեղ կայ։ 50—10

Տ. ՔԹ. Հ. ԻՆԿԻԼԻՋԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՄՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ՎԷՆԷՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գիրական ամենավերջին մեթոտներով կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, դժուարամիզութիւնը, սերմանաւորութիւնը, նոյնպէս միզանալի, երիկամունքի և Բրոսթատի հիւանդութիւնները։ Իսկ ֆրանկաքաղ ամէն տեսակները կարճ ժամանակի մէջ հիմնովին կը բուժէ ի հարկին 606 ի չեմուկով։ Հիւանդ կ'ընդունի, բայց ի կիրակիէ ամէն օր Պահէ գաբրէ, Պողոսաբէին դէմ, Սթամպոլ խան, թիւ 13, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։ Հինգշաբթի օրերը ձրի։ 50—28

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱԶԳԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարդի Բժշկական հանգանարանի ատենապետական քննիչին մէջ իր ժամանակագրութիւնը կատարելագործած և Բէրլին—Վէյնի հիւանդանոցի մէջ իրենց ատենագրի դարձած ժամանակ ծառայած և փորձառութիւն ձեռքեանցուած ըլլալով, մեծ յանձնքով կը գործածէ այլ ամէն տեսակ հիւանդութիւններու, յիները (լոյսը) կը լրացնէ ասանց պարենոգութեան, և մինչեւ ցարդ Գալաց մէջ լաղ ծանուած Փրոֆ. Ժուվալի գործերով գործէ ունենալու և հետաքրքրելու խիստ յատակ և փոյթլու ցուցնող տեղեկութիւններ Կուսաց Ֆիլիզէն ասող հիւանդութիւններու երեսներուն մէջ նորանոր չեմ մը ներբերելու արժանացած կը գտնուին։ Մեծ յոյսերու մէջ ու տարեցներ կը գտնուին Գաղանաքիթ (ֆէրոսէ) և ոչ ի վերաբերեալ ամէն տեսակ դարձանութիւններ։ Սեռարանութիւնն զարգ և ռեակ ոչ ունենան։ Ամենայն ինչ ոչ ունենալ ինչ քնանալին յոր և նման արտասանական ոչ ինչ կը գտնուին։ Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, մինչեւ չեմ կէս օր։ Պահէ Գաբրէ, Համիդիէ սիգարէն դիմաց, Խրիմեանի գնդապարանց, դէպ արեւ վերջ Գաբրէ, Եդուարդ Ճարաց, Թարգիր Թորոսեանի հիւանդանոցին կը անկիւնի տարարդ ընդանք Բերարդ օրերը ցէլաց գիշերանց դէպ օրէ առաջ։ Իսկ Սրբազարդի օրերը դէպ օրէ վերջ իր ազարդանքի և իրաւ պատրաստ է գործանելու ազգաց հիւանդներդ

ՄԵԾ ՎՃԱՐԱՐԱՏՈՒՆ

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵԻՈՒ

Ց. ԹՈՐԹԱՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ՋԱՊԹԻՋԷ, ՔՕ—ՕԲԷՐԱԹԻՎԻ ԴԷՄ

Վճառատուն, որ 12 տարուան փորձառութեամբը կրցած է շահել յարգարդներուն համակրութիւնը, կը գտնուի առաջնակարգ ռուսական, ամերիկեան և անգլիական ամէն տեսակ կալոշի հոս մեծերը մը, անմրցելի գինեներով։ Ցանկութիւնը հրաւիրուած։ Ամէն կերպ դիւրութիւն յանձարարդաց։ Դաւառներէն յանձնարարութիւնը փութով կը կատարուին։ Վճառատուն մեծաքանակ և փոքրաքանակ։

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

„ՄԱՆԶՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՑԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մանզումէի անօրէնութիւնը գլուխ մը տալու համար ժողովուրդի վնասներին Գործատարութեան ընկերութիւն անուամբ ընկերութիւն մը կազմած է կարող օրէնսդիր և ձեռնհաս անձնաւորութիւններէ բաղկացած, զոր ի տեսանել թէ Գալաց և թէ գաւառներէն յանձնարարուած դատական փոխանորդութիւնները գտնելու և վարչական հեռագրութիւնը, դիմաւորագրութեան վերաբերեալ գործերու, թէմիթիւն և կալուածական տարբերու դեղումները, գրամական փոխառութեան և ապահովի կալուածական միջնորդութիւնները, մենաշնորհի խնդրանքները, վճառատուներու օդաշանդի մատակարարութիւնը իրենց դիւրամատչելի վարձքով և դատարանի ազնամատութիւնը։

Դիմել Պապ Ալի ճառտէին մանզումէի խմբագրատան Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան անուրն Ս. Քաղաքեան էֆ.։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԶՈՒԼԱՐԱՆ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՒ

ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Զուլարանս որ շարունակ երեսուն տարիներէ ի վեր հաստատուած է, ունի ամենավերջին կատարելութիւններով օժտուած մեքենաներ։—Զուլարանիս մէջ կը պատրաստուին հայերէն, Թուրքերէն, ֆրանսերէն, ասսերէն, պուլկարերէն, հրեերէն և վրացերէն ամէն տեսակ տառեր, ինչպէս նաև յարակից մասերը այն է եղան, գաւառի, ենթերէն, կարնիթիւր և գիծ։—Մեր բոլոր արտադրութիւնները կը պատրաստուին մասնագէտ ձուլիչի մը հսկողութեան տակ և յանձնարարութիւնը կը կատարուին փութով և անթերի խնամքով։—Զուլարանիս տառերու ցուցակը փափաքողներուն կը ղրկենք ձրի։—Մեր միակ հասցէն

ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս Պապ Ալի ճառտէի, Մէհերէթ օթելի դիմաց, թիւ 1։

ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԴԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԿԵՌԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԳԱՐԹԱԼ

Եօթնամեայ Իտատի

Հինգերորդ տարեշրջան

Վարժարանս նոր տարեշրջանէն սկսեալ Իտատի վերածուած ըլլալով, դասարաններու կազմութեան համար այժմէն արձանագրութիւն արձանագրուած է մայրաքաղաքիս և շրջականներու, ինչպէս նաև գաւառացի աշակերտներու համար։ Կրթական ճոխ ծրագրի մը համաձայն մեծ խնամքով կ'աւանդուին հայերէն, Թուրքերէն Ֆրանսերէն և Անգլիերէն՝ իրենց իսկ սեպհական լեզուով և խստիւռ վարժութեամբ (բուռթիք), նոյնպէս գիտութիւնները և ուսմանց անհրաժեշտ բոլոր ճիւղերը, մասնաւորաբար վաճառականութիւն, տոմարակալութիւն, տնտեսական և առեւտրական գիտելիք։ Իսկ աղջիկներու համար ասեղնագործութիւն, կար և ձեւագիտութիւն տեսական և գործնական։

Դիշերօթիկները կը վայելեն մայրական խնամք, կանոնաւոր հսկողութիւն և ընտիր սնունդ՝ առողջապահիկ պայմաններով, Շենք ընդարձակ, գեղեցկադիր և օդաւէտ ընդարձակ պարտէզով։

Տ. ՏԻԳՐԱՆ ԹԱՊԻՈ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆՈՐԻՒՆ ԵՒ ՄՈՐՔԱՅԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շաբաթ, Սամսն պէյի դաղնսի մասն Ֆանանան ստարքմանի մէջ

Արագ և կանոնաւոր ինչպէս նաև ապահով ամենագէպ հին և նոր տիպերը, սոսմաքար, ալիքներու, երիկամներու, սրտի ոլոյն հիւանդութիւնները անպիսան և մարիկեան նորագոյն մեթոտներով իր տրամանէ։ Տրամաբանաբար և անոր հետանց քոլոր յամառ հիւանդութիւններ Սալվարսանի և բալարվին նոր դեղերով Սամինի նորարկ ունեցով էր ասանց զարգումի արդիւք ըլլալու։

Որպէսզի ո և է մէջը չի վարանի թիթոյով և գալերայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, կատարեալ և լաբորատորիայի նորագոյն մեքենաներով պատրաստուած դեղերով։

Ուրբաթ օրերը մինչեւ ցէր օր։

ԹԷՈԹԻԿԻ 1913 ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ԳԻՆ 12 ԴՐՈՒ. ԳԱՒԱՌ 15 ԴՐՈՒ.

ԵՒ ԼԻԼԱԻ ՆՈՐ ՏԱՐՈՅՑ

ԿԱՂԱՆԱՇԷՔԸ

ԳԻՆ 2 ԴՐՈՒ ԳԱՒԱՌ 2,50

Կեդրոնատեղի ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ վաճառատուն Կ. Պոլիս, Պահէ Գաբրէ

— 344 —

— Վայրկեան մը, բռաւ Բարաէլան, անոր առջեւը կենալով։ Ժամանակ ունիք տակաւին։

Եւ անանոյով որ Թոմէսս, անհամբերութենէն սարսռալն չէր համարձակեր ընդդիմանալ իրեն.

— Վատահ եղէք վրաս, զաւակս, բռաւ մեղմիկ, և պիտի չզղջաք։

— Ասա՛ս, կատարեալ վստահութիւն ունիմ ձեր վրայ, բայց... տեսէք ի՞նչ վիճակի մէջ եմ։

— Բիչ մը համբերութիւն ուրեմն... եթէ այս պզտիկ մարդուն պատմածները ճշմարիտ են, ամէն բան ես վրաս կ'առնեմ, բայց պէտք չէ երթալ գլխիկոր նեստուիլ ծուղակի մը մէջ։

— Ի՞նչ, պիտի հաւանէիք...

Բարաէլան ուսերը թթռուցց ոգեմարհանքով.

— Սա սիրահարները ամէնքն ալ թանձրամիտ կ'ըլլան, բռաւ Սեւամանէթի, որ բաւականացաւ հաւանիլ գլխաւ նշանով մը։

— Տեսնենք պզտիկ, յարեց տապեալ խօսքը ուղղելով էլ Շէքօյի, տխար Միրզայի առեւանգումը, փախցնողներուն ետեւէն գացիր, գիտես թէ ո՛ւր տարին զայն և վաղնցիր երկար ընելու Տօն Սէզարին։

— Այո՛ տէր իմ։

— Լա՛ւ։ Եւ ըսէ ինձի, ինչէն գիտէիր թէ Տօն Սէզար հոս էր։

Էլ Շէքօ աննշմարելի վարանում մը ունեցաւ որ սակայն չվրիպեցաւ ապեարին հեռատես աչքէն։

— Անոր տունը գացի, բռաւ։ Ինձի ըսին թէ Աշտարակ պանդոկը ելլալու է։ Եւ ալ հոս եկայ, այլապէ։

Եւ իբր թէ զուշակած ըլլար ապեարին մտքէն անցածը յարեց.

— Եթէ Ձեր Մեծութիւնը կը տիրէ Տօն Սէզարը,

— 341 —

ԺԵ.

ՆՈՒՅՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆԸ

Բարաէլան կ'այնտեղ մինչեւ մը գտնել խուսափելու համար այդքան կնճռատ հարցումի մը պատասխանելէ, երբ իր նեղ վիճակէն դուրս ելաւ նոր ոնձի մը ժամանումովը, ուր առանց այլ և այլի եկաւ ընդմիջելու իրենց խօսակցութիւնը։

Կարճահասակ փոքրիկ մէկն էր ան, հագիւ տասնեւկու տարեկան, խլուրդի մը նման սեւ, բարձնակի մը նման չոր, արքնամիտ երեւոյթով, այնոյժ և չափազանց շարժուն աչքերով։ Հագիւ բարձր այն սեղանէն, որուն վրայ զետեղեց իր փոքրիկ թաթերը, կանգնեցաւ Տօն Սէզարի առջեւ և հպարտ դիրքով մը ասաց։

— Է՛, լա՛ւ, էլ Շէքօ (պզտիկ) ի՞նչ կայ, հարցուց քաղցրութեամբ էլ Թոմէսս։

— Միրզայի մօտին, պատասխանեց պզտիկը դրեթէ երկդիմի լակոնական ոճով մը։

— Բան մը պատահեցա՞ւ իրեն, հարցուց անհամբերութեամբ էլ Թոմէսս։

— Առեւանգեցի՛ն...

— Առեւանգեցի՛ն, կրկնեցին երեք մարդիկը միաձայն։

Միւնոյն վայրկեանին անոնք երեքը միասին առաջի կանգնեցան և, երբ Տօն Սէզար այլայնի վայրագորէն մէկեալ նեստուան անակնկալ լուրին վրայ զարմանար, ապշութենէն համար կը մնար, Բարաէլան սեղանը հրելով ըսաւ.

— Տեսնենք, չչատրինք և մէջտեղ առալ երթանք։

ԺԵ.

ՆՈՒՅՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆԸ

Բարաէլան կ'այնտեղ մինչեւ մը գտնել խուսափելու համար այդքան կնճռատ հարցումի մը պատասխանելէ, երբ իր նեղ վիճակէն դուրս ելաւ նոր ոնձի մը ժամանումովը, ուր առանց այլ և այլի եկաւ ընդմիջելու իրենց խօսակցութիւնը։

Կարճահասակ փոքրիկ մէկն էր ան, հագիւ տասնեւկու տարեկան, խլուրդի մը նման սեւ, բարձնակի մը նման չոր, արքնամիտ երեւոյթով, այնոյժ և չափազանց շարժուն աչքերով։ Հագիւ բարձր այն սեղանէն, որուն վրայ զետեղեց իր փոքրիկ թաթերը, կանգնեցաւ Տօն Սէզարի առջեւ և հպարտ դիրքով մը ասաց։

— Է՛, լա՛ւ, էլ Շէքօ (պզտիկ) ի՞նչ կայ, հարցուց քաղցրութեամբ էլ Թոմէսս։

— Միրզայի մօտին, պատասխանեց պզտիկը դրեթէ երկդիմի լակոնական ոճով մը։

— Բան մը պատահեցա՞ւ իրեն, հարցուց անհամբերութեամբ էլ Թոմէսս։

— Առեւանգեցի՛ն...

— Առեւանգեցի՛ն, կրկնեցին երեք մարդիկը միաձայն։

Միւնոյն վայրկեանին անոնք երեքը միասին առաջի կանգնեցան և, երբ Տօն Սէզար այլայնի վայրագորէն մէկեալ նեստուան անակնկալ լուրին վրայ զարմանար, ապշութենէն համար կը մնար, Բարաէլան սեղանը հրելով ըսաւ.

— Տեսնենք, չչատրինք և մէջտեղ առալ երթանք։